

Muzeum paměti XX. století, z. ú.
Mariánské nám. 2/2, 110 00 Praha 1
kancelář: Opletalova 929/22, 110 00 Praha 1
tel. +420 603 860 454
e-mail: info@mpxx.cz
IČO: 08694508

PLÁN ČINNOSTI MUZEA PAMĚTI XX. STOLETÍ NA ROK 2025

Muzeum paměti XX. století, z. ú. (dále „Muzeum“), je instituce zřízená na základě usnesení Zastupitelstva hlavního města Prahy č. 9/9 z 19. září 2019. Účel a předmět činnosti zapsaného ústavu Muzea je definován v člancích 4 a 5 zakládací listiny. Účelem Muzea je podle zmíněného usnesení „zachování historické paměti v souvislosti se vznikem, existencí a pádem totalitních režimů na území Československa“, a dále pak také „připomínat odpůrce a oběti totalitních režimů a přispět k pochopení modelů autoritativního vládnutí“. Muzeum je deklarováno jako instituce paměťová, sbírkotvorná, vzdělávací a osvětová.

Muzeum paměti XX. století chce v souladu se zmíněným usnesením Zastupitelstva hlavního města Prahy svou činností vyvolávat zájem o historii. Chce přispívat k poznání a inspirovat a podněcovat k přemýšlení o československé a české společnosti a o osudech jednotlivých občanů, především jejich konfrontaci s totalitními režimy. Chce upozorňovat na provázanost jednotlivých událostí a období v širších kontextech. Chce různými způsoby vést k vytváření a upevňování demokratického a pozitivního hodnotového systému naší společnosti prostřednictvím snahy o objektivní poznání jednotlivých interpretovaných dějů a událostí. Chce napomáhat rozvíjet duchovní a mravní kvality společnosti.

ČINNOST JEDNOTLIVÝCH ODDĚLENÍ MUZEA

V roce 2025 vstupuje Muzeum paměti XX. století, z. ú. do šestého roku své existence. Vzhledem k předpokládanému zahájení provozu Domu pážat bude nutné postupně rozšířit administrativní a personální zázemí Muzea, aby bylo možné naplno využít potenciálu stálého sídla.

Muzeum bude rozvíjet spolupráci s domácími a zahraničními paměťovými a vzdělávacími institucemi, odborníky, pamětníky a veřejností. Z hlediska dlouhodobé zahraniční spolupráce bude významným partnerem Platforma evropské paměti a svědomí (*Platforma of European Memory and Conscience – PEMC*), která nyní sdružuje celkem 72 evropských paměťových institucí z 24 států. Jejím řádným členem se Muzeum stalo v roce 2021. Muzeum je také od roku 2020 členem Asociaci muzeí a galerií ČR. Od ledna 2025 bude podle předběžné dohody členem Mezinárodní rady muzeí (*International Council of Museums – ICOM*).

Do jednotlivých aktivit Muzea se budou také zapojovat členové a členky kolegia a poradních orgánů ředitele Muzea – programové rady filmového festivalu o XX. století Nezlovní a obětovaní, ediční rady a poradního sboru pro sbírkotvornou činnost. Důležitou roli by měl mít také klub přátel Muzea paměti XX. století, jehož založení připravujeme nyní na listopad 2024.

Muzeum bude vždy během svých akcí uvádět příslušnost k hlavnímu městu Praze. Provoz Muzea bude stejně jako dosud financován převážně z prostředků zřizovatele, kterým je

hlavní město Praha. Muzeum bude stejně jako v minulosti usilovat o získání dalších finančních zdrojů na konkrétní projekty své činnosti, mezi nimiž by měly být nově také prostředky získané z pronájmů prostor v sídle muzea, pokud to umožní připravovaná nájemní smlouva s hlavním městem Prahou. Plán činnosti na rok 2025 může být modifikován finančními možnostmi instituce, např. ve smyslu získání dodatečných finančních prostředků na konání konkrétní akce nebo získáním spoluřadatele.

V říjnu 2020 získalo Muzeum od hlavního města Prahy formou pronájmu jako sídlo Dům pážat na Hradčanech. V roce 2024 zde začala stavební rekonstrukce, která by měla být ukončena na jaře 2025. Rekonstrukci zadal Magistrát hlavního města Prahy jako majitel budovy. Po přestěhování z dočasných kancelářských prostor v Opletalově ulici zde bude následně zahájena činnost Muzea v létě 2025. Rekonstruované sídlo by mělo umožnit rozvinout činnost Muzea a jeho spolupráci s dalšími partnery. Současně je nutné upozornit (a brát v úvahu), že činnost Muzea může být narušena vnějšími okolnostmi ovlivňujícími činnost Muzea, mezi které patří například možné komplikace při archeologickém průzkumu, problémy při rekonstrukci sídla, inflace, růst cen energií apod.

Odbor kultury a cestovního ruchu ZHMP v roce 2025 připraví ve spolupráci s Muzeem vypsání veřejné soutěže na zhotovitele stálé expozice v Domě pážat, které nyní předchází výběr zhotovitele studie na základě již dodaného libreta. Muzeum se bude v roce 2025 zabývat dalším rozpracováním obsahu stálé expozice, licencemi a technickými parametry. Stálá expozice by měla být následně otevřena v roce 2026.

V souladu s návrhem rozpočtu Muzea paměti XX. století, z.ú. předkládáme následující upravený plán jeho činnosti v roce 2025, který odpovídá snížené výši dotaci od zakladatele. V plánu činnosti není ze stejného důvodu zahrnuta konkrétní činnost v Domě pážat, který se má v roce 2025 stát sídlem muzea. Dalším důvodem jsou také nejasné parametry nájemní smlouvy, jejíž návrh nebyl Muzeu dosud MHMP předložen. Předpokládáme, že tyto otázky spojené také se soutěží na zhotovitele stálé expozice v tomto objektu budou řešeny během následujícího roku a rozpočet Muzea a plán činnosti bude poté upraven.

Kancelář ředitele

Kancelář ředitele Muzea bude zajišťovat základní administrativní a provozní záležitosti instituce. Její činnost a aktivity lze spatřovat v následujících bodech:

- Domácí a zahraniční spolupráce. Navazování a rozvoj spolupráce s domácími a zahraničními partnery tvoří důležitou součást aktivit Muzea. Považujeme za velmi prospěšné, aby některé z aktivit Muzea probíhaly ve spolupráci s domácími a zahraničními partnery Muzea. V roce 2025 se zaměříme na využití potenciálu členství v PEMC a ICOM.
- Marketing a komunikace. Spravování webových stránek a profilů na sociálních sítích v souladu s vizuální koncepcí Muzea, pokračování v digitálních projektech, mediální prezentace činnosti Muzea v úzké spolupráci s dalšími odděleními. Zajištění fungování a komunikace s členy kolegia a poradních sborů ředitele – programové rady filmového festivalu Nezlomní a obětovaní, ediční rady a poradního sboru pro sbírkotvornou činnost.
- Zajištění administrativního a personálního chodu instituce. Ve spolupráci s dalšími odděleními bude kancelář Muzea připravovat podklady pro podání grantových žádostí dodatečných finančních prostředků na konání konkrétní akce nebo na konkrétní činnost Muzea.

- Webové stránky. Ve spolupráci s dalšími oddělení bude v roce 2025 připravena nová podoba webových stránek včetně anglické verze a e-shopu.

Provozně-ekonomické oddělení

Provozně-ekonomické oddělení bude zajišťovat ekonomické zpracování činností Muzea. V roce 2025 předpokládáme nutnost zajištění nových činností daných provozem Domu pážat. Oddělení bude zajišťovat zejména:

- Zajištění externích služeb účetnictví a mezd, kontrola pokladní činnosti Muzea. Podílení se na systému účtování externí firmy tříděním nákladů a výnosů do středisek, zakázek a činností.
- Zajištění platebního styku s bankou – platby. Evidence faktur, objednávek, smluv ekonomické povahy, DPP a DPČ.
- Podílení se na tvorbě vnitřních řádů souvisejících s ekonomickým a provozním chodem Muzea.
- Zajištění evidence majetku, garant inventarizace majetku.
- Zajištění podkladů pro audit a spolupráce s auditorem.
- Vyúčtování obdržovaných dotací.
- Tvorba rozpočtů a kontroly jejich plnění.

Oddělení výstavnictví a sbírek

Sbírková činnost Muzea je v souladu se zakládací listinou zaměřena na sbírkové předměty týkající se historické paměti o událostech XX. století souvisejících se vznikem, existencí a pádem totalitních režimů na území Československa a klíčovými okamžiky českých a československých dějin a rovněž na sbírkové předměty, které připomínají osudy odpůrců a obětí totalitních režimů či mohou přispět k pochopení modelů autoritativního vládnutí. Do sbírkotvorných aktivit muzea je zapojena i veřejnost. Muzeum aktivně vyhledává vlastníky doposud nepublikovaných soukromých sbírek a pozůstalostí (fotografických, filmových, písemných), zpracovává je a eviduje. Rozšiřuje také fond muzejní knihovny.

V posledních letech došlo k precizaci sbírkové strategie muzea, která bude uplatňována také v roce 2025. Muzeum bude pokračovat ve využívání systému Muzejní VadeMeCum od firmy Bach pro evidenci sbírkových předmětů. Nově bude zakoupen prezentační portál pro zpřístupnění vybraných částí sbírkového fondu a muzejní knihovny (především sbírky Bedřicha Hostičky, Pavla Vošického a Karla Pacnera) pro veřejnost. Taktéž bude navázáno na úspěšnou spolupráci s poradním sborem pro sbírkotvornou činnost, a to i v rámci individuálních konzultací s jejími členy.

V roce 2025 bude rovněž pokračovat příprava na zapsání sbírky Muzea do Centrální evidence sbírek (CES) vedené Ministerstvem kultury ČR, což je podmíněno jejím umístěním ve vhodném depozitáři. V souvislosti s koncepčním plánováním Muzeum zakoupí po převzetí Domu pážat výstavní panely pro exteriérové a interiérové krátkodobé expozice, které by mohlo dlouhodobě využívat při realizaci budoucích výstavních projektů.

V roce 2025 bude hlavní pozornost oddělení výstavnictví a sbírek soustředěna na spolupráci při přípravě stálé expozice v Domě pážat a sběr sbírkových předmětů s ní souvisejících (formou nákupu, daru či zapůjčení). Podílet se bude také na přípravě nových

příležitostných výstav a vytisknutí vytipovaných starších úspěšných exteriérových výstav pro jejich vystavení v interiéru. Oddělení výstavnictví a sbírek bude pokračovat v natáčení rozhovorů s pamětníky.

Oddělení historického vzdělávání

Historický výzkum a vzdělávání představují jeden ze základních pilířů činnosti Muzea. Oddělení je garantem odborných aktivit, které se v souladu se zakládací listinou soustředí na záležitosti výzkumné, edukační a publikační. Považujeme přitom za důležité, aby tato činnost odrážela aktuální stav poznání a motivovala návštěvníky akcí k uvažování o diskutovaných tématech v souladu s hodnotami demokratického státu.

Oddělení historického vzdělávání spolupracuje na přípravách stálé expozice a dočasných výstav, filmového festivalu Nezlomní a obětovaní, veřejných diskusí, seminářů a konferencí ve spolupráci s dalšími institucemi, zejména Knihovnou Václava Havla, Muzeem Kampa – Nadací Jana a Medy Mládkových, Platformou evropské paměti a svědomí, Ústavem pro studium totalitních režimů, knihovnou samizdatové a exilové literatury Libri prohibiti a Prague City Tourism.

Oddělení zajišťuje též videozáznamy z veřejných akcí a jejich publikaci na platformě YouTube a sociálních sítích Muzea. Přípravuje také pořad Historie a souvislosti a filmový cyklus Příběh Muzea paměti XX. století. Zaznamenává a publikuje na sociálních sítích a webových stránkách veřejné akce Muzea. Podílí se také na publikační činnosti Muzea, zejména přípravy ročenky a výstavních katalogů a autorské přípravě medailonků významných osobností v rámci projektu Zvony paměti. Spolupracuje rovněž na přípravě propagačních předmětů Muzea.

Oddělení zajišťuje odbornou reprezentaci Muzea doma a v zahraničí a odbornou spolupráci s partnerskými institucemi. Oddělení historického vzdělávání zajišťuje rovněž redakci publikací a obsah části publikací. Současně zajišťuje také část obsahů výstav a redakci textů.

Oddělení koordinuje edukační aktivity Muzea, které se v roce 2025 zaměří na konkrétní výstupy, které souvisejí s libretem připravované stálé expozice. Muzeum bude dále rozvíjet již navázanou spolupráci s pedagogy ZŠ a SŠ včetně jejich zapojení do přípravy edukační roviny stálé expozice. Důležitá je v tomto kontextu také spolupráce s vysokoškolskými studenty. Pozornost ovšem bude také věnována dalším návštěvníkům včetně rodin s dětmi. V roce 2025 budeme rozvíjet činnost Klubu přátel Muzea paměti XX. století.

PLÁNOVANÉ AKCE A VÝSTUPY MUZEA V ROCE 2024

Publikační činnost

V roce 2025 Muzeum paměti XX. století připraví k vydání páté číslo ročenky XX., katalogy pořádaných výstav (klíčovou bude příprava katalogů pro expozice v Domě pážat) a další plánované publikace. Obsah ročenky bude odrážet důležitá témata výzkumu dějin 20. století a činnost Muzea. Muzeum bude při vydávání publikací usilovat o získávání grantových projektů a hledání spoluvydavatelů pro koedice.

Publikační záměry v roce 2025

XX. – ročenka Muzea paměti XX. století, roč. 5, č. 5 (2025)

Michal MACHÁČEK (ed.): *Zahraniční návštěvy v Československu 1918-1992* (katalog výstavy)

Katalog VI. ročníku festivalu Nezlomní a obětovani

František EMMERT: *Němci v Československu* (koedice Collegium Bohemicum)

Publikace připravované v roce 2025, které vyjdou v roce 2026

kol. autorů: *Československo a totalitarismus* (katalog stálé expozice v Domě pážat)

Petr BLAŽEK – Roman LAUBE – Filip POSPÍŠIL: *Lennon Wall in Prague* (anglické vydání upravené české publikace)

Dotisk publikací (podle jejich rozebrání, bude realizováno pouze v případě příznivých finančních možností Muzea)

Petr BLAŽEK: *Nezapomeňte na mne. JUDr. Milada Horáková a největší politický proces*

Petr BLAŽEK (ed.): *Králové majálesů*

Petr BLAŽEK (ed.): *Oči Státní bezpečnosti*

Konference

konference *Praha v roce 1945*

Spolupořadatelé: Muzeum hl. m. Prahy, Ústav pro soudobé dějiny, Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy v Praze, Muzeum paměti XX. století

Místo konání: Muzeum hl. m. Prahy

Termín: květen 2025

Mezinárodní konference *Formování sovětského bloku po roce 1945*

Spolupořadatelé: Ústav pro studium totalitních režimů, Úřad vlády ČR, zahraniční partneři

Místo konání: Lichtenštejnský palác

Termín: listopad 2025

Stálá expozice

Základním přístupem k tvorbě stálé expozice pro Dům pážat je koncept narativního muzea, který se prosazuje v muzeologii v posledních desetiletích. Muzeum se při její tvorbě inspiruje již vytvořenými výstavními projekty v jiných, podobně zaměřených institucích (muzeích a památnících) jak u nás, tak ve světě (např. Národní muzeum, Armádní muzeum Žižkov, Muzeum hlavního města Prahy, Moravské zemské muzeum, Památník Lidice, Památník tří odbojů, Památník Jana Palacha ve Všetatech, Muzeum literatury, Muzeum Varšavského povstání ve Varšavě, Muzeum dějin polských Židů Polin, Památník obětí a hrdinů holokaustu Jad vašem v Jeruzalémě, Muzeum II. světové války v Gdaňsku, atd.).

V roce 2005 bude práce na stálé expozici soustředěna na spolupráci s odborem projektového řízení Magistrátu hl. m. Prahy při přípravě vypsání veřejné soutěže na jejího zhotovitele. Vycházet bude z libreta, kde jsou popsána jednotlivá téma pro konkrétní prostory včetně navržených hlavních exponátů a námětů pro multimédia.

V roce 2025 budou vytipovány další vhodné sbírkové předměty pro stálou expozici.

Příležitostné výstavy

Četnický odboj během 2. světové války

Spoluorganizátoři: Muzeum hudby Národního muzea, Muzeum paměti XX. století

Interiérová výstava, 12 panelů, čeština, doprovodné akce

Termín: duben 1945

Místo konání: Muzeum hudby Národního muzea

Pražské povstání 1945 (v případě příznivé finanční situace Muzea)

Spoluorganizátoři: Media Park, Muzeum paměti XX. století

Exteriérová multimediální výstava, čeština a angličtina, doprovodné akce

Termín: květen 2025

Místo konání: Staroměstské náměstí

Státní návštěvy v Československu 1918-1992

Partneři výstavy: Museum Kampa – Nadace Jana a Medy Mládkových, Prague City Tourism – pokračování projektu „Zvony paměti“

Venkovní výstava, 16 panelů, čeština a angličtina, katalog, doprovodné akce

Místo a doba konání: park Kampa, červen–září 2025

Podcasty

Připraveno bude celkem 4 podcastů v cyklu Historie a souvislosti.

Filmy (bude realizováno v případě příznivých finančních možností Muzea)

Film z cyklu Příběh Muzea paměti XX. století

Domeček – věznice vojenské kontrarozvědky na Hradčanech

Filmový festival

V listopadu 2025 se uskuteční VI. ročník filmového festivalu o XX. století Nezlomní a obětovaní. Hlavním tématem budou filmové obrazy alternativní kultury ve 20. století

Spolupřadatelé: Polský institut v Praze, Platforma evropské paměti a svědomí, Ústav pro studium totalitních režimů, Slovenský institut, v Praze, Lisztův institut – Maďarské kulturní centrum, Goethe institut, Střední průmyslová škola a gymnázium na Smíchově, Ministerstvo zahraničních věcí ČR, Prague City Tourism, Velvyslanectví Litevské republiky

Místo konání: Kino Atlas

Termín: 4.-7. listopadu 2025

Muzeum podalo pro zajištění financování festivalu grantové žádosti u Státního fondu kinematografie a Česko-polského fóra.

Semináře, festivaly a diskuse pro veřejnost

Odborný seminář Zločiny komunismu

Pořádá spolek Mladí demokraté k výročí 25. února 1948 ve spolupráci s Muzeem paměti XX. století a ÚSTR.

Místo konání: Senát Parlamentu ČR

Termín: únor 2025

Festival Never more

Pořádá Výstaviště Praha s řadou partnerů včetně Muzea
Místo konání: Výstaviště Praha
Termín: 21. srpna 2025

Účast Muzea v rámci projektu Korzo Národní
Prezentace Muzea, historická tramvaj, procházka, účast v debatách.
Místo konání: Praha
Termín: listopad 2025

Diskuse pro veřejnost reflektující důležitá společenská témata a výročí a prezentace vydávaných knih
Spolupořadatelé: Knihovna Václava Havla – Museum Kampa – Muzeum Karlova mostu –
Městská knihovna v Praze – Libri prohibiti
Termíny: průběžně v roce 2025

Historické procházky Prahou s lektory

Praha chápaná jako muzeum a dějiště významných historických událostí 20. století umožňuje připravit poutavé historické procházky pro veřejnost ve spolupráci s Prague City Tourism. V roce 2025 bude připraveno celkem čtyři procházky.

Edukační akce pro školy

Mezi naplánované vzdělávací akce v roce 2025 patří studentská kolokvia, semináře a besedy na vybraná témata.

- studentské konference na vybraných středních školách
- vzdělávací akce k jednotlivým filmovým produkcím, odborný seminář, studentský workshop pro školy v rámci filmového festivalu o XX. století Nezlomní a obětovaní
- pracovní listy k projektovým hodinám k výstavám muzea + komentované prohlídky pro školy
- rozvíjení spolupráce s pedagogy ZŠ, SŠ a také s vysokoškolskými studenty, zvláště pedagogických fakult

Spolupráce s domácími a zahraničními institucemi a reprezentace hl. m. Prahy

V souvislosti s přípravou stálé expozice uskuteční zástupci Muzea tři služební cesty, při kterých budou reprezentovat hlavní město Prahu doma a v zahraničí (Polsko, Německo, Slovensko a Maďarsko).

Příprava propagačních předmětů Muzea

Propagační předměty budou vytvořeny i s ohledem na připravovanou stálou expozici.
Další aktivity Muzea v roce 2025

Oral history

V průběhu roku 2025 budou natočeny osobní svědectví a vzpomínky vybraných osobností společenského, vědeckého a kulturního života.

Připomínka obětí totalitních režimů

Účast zástupce Muzea na pietních akcích a shromážděních (Nerudova ulice, Motol, Ďáblice, Národní třída atd.).

Za Muzeum paměti XX. století, z. ú. ředitel PhDr. Petr Blažek, Ph.D.

Upravený plán činnosti na rok 2025 schválila Správní rada Muzea paměti XX. století, z. ú. na svém zasedání dne 18. prosince 2024.